

Literatūra

RAŠTIJA
MENAS
MOKSLAS

NR. 211

CHICAGOS LIETUVIŲ LITERATŪROS DRAUGIJOS LEIDINYS

IX METAI

VERTINIMO BANDYMAS

1. Reikia premijos vertinimams

Kai mes daug triukšmo keliame dėl literatūrinių premijų ir manome, kad tai būtinas akstinas kūrybos lygiui pakelti, vis labiau aiškėja, kad mūsų *vertinimo* (kritikos) *sritis* yra dar žiauriau apleista ir reikalinga pagalbos. Ir atrodo, kad kaip tik šios srities toks atsilikimas užpakalyje daugiausia ir pakenkia normaliam literatūros išaugimui. (Ar tik ne laikas būtų jau šiais metais skirti premiją ne už patį veikalą, o už gabiausiai parašytą literatūros vertinimą?).

Šiandien nėra mūsų redakcijose nuolatinių literatūros apžvalgininkų, taigi, ir nėra, kas kiekvieną naują kūrinių sutiktų su nemeluoto pasiūlymo džiaugsmu, į jį pažiūrėtų su pagarbiu dėmesiu, o skaitytojui atskleistų jo grožinius lobius, išaiškintų veikalo asmenų bei idėjų prasmę, nurodytų kelius ir takelius, kuriais reikia eiti į tos knygos pasigrožėjimą.

V. Kazoko straipsnis apie personažo problemą mūsų literatūroje (Aidų 7 nr.) smagiai pradžiugina mus jau vien pačiu klausimo pakylėjimu. Smagu bent retkarčiais užtikti spaudoje esmingesnio literatūros nagrinėjimo bandymą, bent ir mažiausią mėginimą atidengti kai ką iš tos srities, kuri pas mus tikrai nustumta užmarštin. Skaitytojas todėl net pasiruošęs atleisti daugelį klaidų ar netikslumų, kad tik gautų bent kiek pasmaguriantį literatūriniu pažiūrėjimu į veikalus, kurie snaudžia užskleisti lentynose ir kantriai laukia mūsų atgaivinimo dvasinio palietimo.

2. Jaunesnioji karta

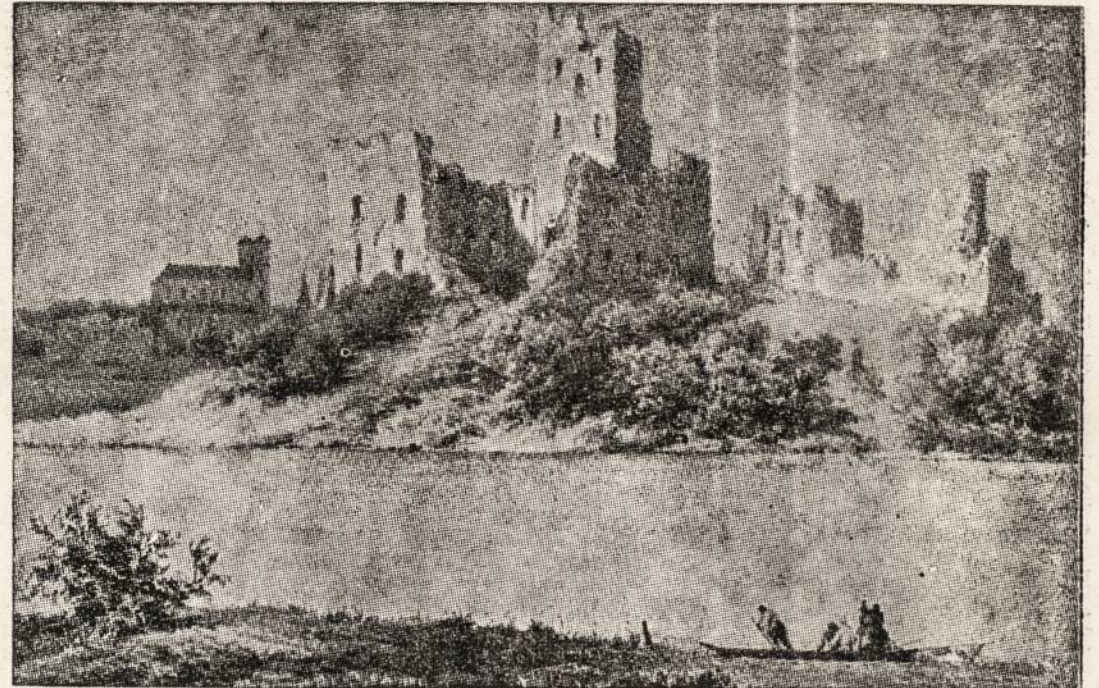
Straipsnio autorius Vincas Kazokas, rodos, priklauso jaunesniajai mūsų literatūrai, kuri ėmė bręsti kaip tik tuo nelaiminguoju II pasaulinio karo konvulsijų metu ir kuri jau nedaug progos turėjo alsuoti normalia laisvos tėvynės kultūrine atmosfera. Mums itin įdomu pažinti šitos kartos dvasios linkmes ir galvojimo gaires, nes, gal būt, jos rankose bus ir tolimesnis mūsų literatūros gaivinimas ar jos merdėjimas.

Kaip iš V. Kazoko straipsnio matome, ši literatūrai turi pirmiausia beveik visus jaunos, sau vietą dar tik besiekiančios išsikvoti kartos bruožus.

Pirmasis toks bruožas (labai pagirtinas ir kiekvienam jaunam kovotojui beveik būtinas) yra — *įsitikėjimas savimi*. Su panašiu savo galios proklamavimu, savų sprendimų tobulumo įsitikėjimu ir absoliučiu autoritetiškumu ėjo ir eina visi naujo kelio grindėjai pas mus, taip pat ir svetur.

Taip ir V. Kazokas savo straipsny minintis klotis kategoriškai kietai ir savo sprendimus apibrėžia drąsiai griežtumu, lyg tikrai jau nebūtų čia ko abejoti nei ginčytis. Jauną skaitytoją, gal būt, jo tvirtinimai ir įtikina. Pavyzdžiui: "Skaitant mūsų rašytojų, kaip Krėvės, Borutos, Vaičiulaičio ar Jankaus kūrinius ir žvelgiant iš idėjinės pusės, tiesiog neįmanoma jų skirti, jeigu jų neišduotų stilistinės priemonės." Arba — kalbant apskritai apie mūsų literatūrą: "...per pusšimtį metų nebuvo bandoma jį ieškoti naujų erdvių arba bent tą pačią būtų matuoti kitokiu žvilgsniu." Dar daugiau: "...ištikrųjų, novelės ar apysakaitės rėmuose personažas net neįtalpinamas". Apie dramą tvirtindamas, kad "dramos tik-

TRAKŲ PILIS

raja prasme neturime", sako: "Ar tai imtume Vaičiūną, ar Binkį, Grušą... Nuo jų nesiskiria net B. Sruoga."

Šios citatos išrašytos ne tiek dėl jų turinio, bet — kad pastebėtume tą prokrustišką mostą, kuriuo jaunas literatas daro savo sprendimus. Galime palyginti, pvz., vyresniųjų mūsų literatūros nagrinėtojų, kaip V. Mykoliaičio ar Mykolo Biržiškos, pasisakymo būdą, kai jie faktus apsprendžia ne tik su dideliu atsargumu, bet ir kuklumu, visada palikdami vietos dar ir kito asmens kitokiai nuomonei.

Antrasis tos dar tik į gyvenimą teišinančios kartos bruožas — į ankstesniųjų kartų darbus žiūrėjimas *paniekos žvilgsniu*. Tai kiekvienos naujai ateinančios kartos tartum būtinai reikalingas žygis (prisiminkime savo keturvėjininkų išdidų pozavimą). Tiesa, V. Kazokas šiuo atveju yra mažiau agresyvus, nei "Žemės" ir "Lit. Lankų" kovotojai (gal kad jis yra tokio jau "nejaunuoliško" žurnalo, kaip Aidai, dalyvis), betgi, kaip matėme, jis apie Krėvę ar Sruogą pasisako taip lengvai, lyg jie būtų tikri nykštukai prieš jį patį (arba: lyg jų knygas jis tik iš viršelio būtų temačius). Ir jis apsprendžia ligšiolinę mūsų visą literatūrą bendrai neigiamai: esą dar nėra ko verstį į svetimas kalbas, nes "mes neturime ko parodyti". Na, tokiu abuoju žvilgsniu žiūrint — nieko ir nerasi. Meno kūryba reikalauja ir tam tikro kultūrinio *priaugimo*, ir *meilės bei nuotaikos* — kitaip jos niekaip neįregėsi ir nesuvoksi. Dvasinio praregėjimo šviesa yra brangi kultūrinė būseną, bet gana sunkiai pelnoma, o kitam ir visai neprieinama.

Dar vienas bruožas jaunesniosios kartos, kuri dar tik tebesiruošia sėstis į savo sostą ir tebeieško perlų savo būsimai karūnai — tai dairymasis į *svetimus šaltinius*. Panašiai, kaip kadaise mūsų istorijoje, bajorams norint kurį karalių pasodinti į sostą, reikdavo kviestis į pagalbą švedus rusus, vokiečius ar prancūzus. Ir V. Kazokas savo svyruojantiems sprendimams paremti cituoja svetimus, kaip tikrai neabejotinus autoritetus (André Rousseau, Alain, J. Hytier), operuoja daugelio klasikų veikalų vardais maždaug tam, kad įtikintų mus, jog anie visi yra neginčytinoje aukštumoje, o mūsų pačių ir veikalai ir teorijos — pasigailėjimo teverti. Suprantama, kad mes, gal būt, dar nė vienoj srity išskirtinos tobulybės nepasiekėme, bet nuolatinis toks sugretinimas su svetimais lyg juodo su baltu — nėra teisingas. Panašiai mes elgėmės kadaise, vos nepriklausomybę atgavę ir valstybiškai nesubrendę: vis stengėmės "pasivyti Europą", nes mums atrodė, kad pas mus viskas stovi žemiau už

visą pasaulį. Pvz. šiauliuose ar Panevėžy griovėme dar sveikus ir gyventi galimus namus vien, kad jie mediniai ir nepuikios išvaizdos, nes "Europos miestuose jau nėra medinių, o tik mūrinių", gi Kaune piktinomės dviaukščiais mūrais, nes "Europoje namai statomi — mažiausia keturių ar šešių aukštų, o Amerikoje — jau tik dangoraižiai".

V. Kazoko straipsnyje jaučiamas ir atsidėjimas literatūriniais klausimams ir nemažas knygų išskaitymas. Bet kai jis tą teoretinę medžiagą ima rišti su konkrečiais veikalais, pasidaro neįtikinamas. Panašiai jaunas gydytojas, gerai išėjęs medicinos mokslą, vos pradėdamas praktiką, tebejaučia tą neišbalansuotą žinių ir patyrimo santykį.

3. Kur mūsų literatūrinė terminija?

Vinco Kazoko straipsnio tema — *literatūrinis personažas*. Betgi išskaitę gerokai nustembame, kad jis tą svetimžodį vartoja visai ne ta prasme, kuria jis pas mus lig šiol buvo gyvas. Literatūroje sukurtus asmenis mes vadinome *veikėjais*, kiek ryškesnius ir ypatingesnius — *herojais*, o personažas buvo, rodos, dažniau vartojamas teatriniuose vertinimuose veikėjui pavadinėti. Šiaip kai kas paminėdavo *personažą* ir bet kurio literatūros asmens prasme.

V. Kazokui *personažas* reiškia jau tik tam tikrą vieną literatūrinių asmenų rūšį, priešpastatomą *tipui*. Bet dar didesnė painiava pasidaro, kai jis ir *tipą* vartoja nebe ta prasme, kurios būta ligi šiol. Taip tai užuot dalyką išaiškines, savo straipsniu tik įneša dar daugiau miglotumo. Kaip suprasti tokį savotišką terminų sumaišymą? Gal būt, V. Kazokas šiokią savo tų terminų sampratą paėmė iš kurio *prancūzų* ar *anglų* teoretiko rašinio? Tai reikėjo nurodyti, kuo pasiremta. O gal jis, jaunesniosios kartos atstovas, permenkai jaučia nepriklausomą Lietuvą per 20 metų išgyvenusios literatūros terminijos dvasią, nežino, kiek ji buvo įaugusi į lietuvių sąmonę, ir todėl taip lengvabūdiškai (net nepasiaiškines) ją *ignoruoja*. Betgi mes žinome, kad per lietuvišką aukštesniąją mokyklą perėjo tūkstančiai (o mūsų mokykla nebuvo žemo lygio), jie visi mokėsi literatūros teorijos, tad lietuviui literatūrinio *tipo* sąvoka yra per daug aiški. Argi V. Kazokas rašo ne lietuvių visuomenei, o jau — tarptautinei? Gal jam jau nesvarbu, kad mūsų skaitytojas jį suprastų? Pagaliau gal čia kliudo ne kas kita, kaip tas nesubrendėlinis gudragalviškumas — visiškai paniekinti tą literatūrinę terminiją, kuria mitome Lietuvoje, ir su pasigardžiavimu griebtis kiekvieno svetimo trupinio?

(Tęsinys 2-am psl.)

Vokiečių savikritikos balsai

Neseniai pasirodžiusi Vokietijoje Fritzo Grause knyga apie "Vokiečių — slavų likimo bendrumą" yra tipiškas pronacinis veikalas, kuriame tiesioginiu ir netiesioginiu būdu bandoma pateisinti seną vokiečių "Drang nach Osten" politiką. Autorius tik iš dalies pasmerkia Hitlerio žygius, pateisindamas daugelį nei su demokratiškumu, nei su žmoniškumu nesuderinamų reiškinų ir pritardamas nuomonei, kad rytų tautos turi būti valdomos vokiečių. Tokios knygos pasirodymas neabejotinai liudija apie seno vokiečių imperializmo atgimimą. Bet kartu įdomu pastebėti, kad panašios mintys pačių vokiečių tarpe susilaukia gana griežtos kritikos. Čia pateikiame keletą pastabų, kurias padarė tos knygos proga vokiečių rašytoja Hedde Weerth "Ost-Probleme" savaitrašty.

"Fritzo Grause knyga, — rašo kritikė, — pateikia išvadą, lyg kad lietuviai, lenkai, ukrainiečiai, čekai ir slovakai... sudarytų neišsivysčiusių pažmogių mišinį, pažmogių, kurie nieko nesugeba ir kurie gyvena tik tam, kad būtų valdomi iš Vienos, iš Berlyno ar iš Maskvos!".

Straipsnio autorė apgailestauja, kad tokios nuomonės apie rytų tautas sklįsta iš mokslinės literatūros ir net iš mokyklinių vadovėlių. Ji reikalauja, kad, kalbant apie Rytų Europos tautas, būtų vadovaujama ne tik vokiškais, bet ir kitų tautų šaltiniais. Vietoj tendencingos propagandos ji siūlo ugdyti federatyvinį Rytų Europos ir vokiečių tautų susipratimą, kuris "vestų ne tik prie bendros gynybos prieš Rusiją, bet ir prieš Vakarus".

Hedde Weerth prikiša autoriui, kad jis per daug dėmesio skiria vokiečių užkariavimams, bet "vos keliais žodžiais užsimena apie tokius svarbius reiškinus, kaip ankstyvasis čekų miesčionijos susidarymas, kaip lenkų literatūros pasiekimai ir kaip humanistinės kultūros sužydėjimas Lenkijoje".

"Visa knyga, — pabrėžia autorė, — yra persunkta sena vokiška arogancija, ir tradiciniu išdidumu, sakančiu, kad vokiečiai yra vertingesni už lietuvius, lenkus ir čekus".

Rašytoja kaltina knygos autorių, kad jis visomis išgalėmis stengiasi pateisinti Hitlerį. "Grause visiškai sutinka su Hitlerio politika, pateisina jo išdidumo maniją ir jo baisius sumanymus net iki Čekoslovakijos pagrobimo. Net gėdingą Lenkijos užkariavimą autorius tik pusiau pasmerkia, aiškindamas, kad lenkai sukėlė prieš save vokiečius, nužudydami... tiek "volksdeutschų".

Iškeldama knygos nacistinę tendenciją, rašytoja pabrėžia, kad pokarinis vokiečių likimas nėra nei kiek skaudesnis už kitus (Tęsinys 10 psl.)

3 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL.
—SATURDAY, OCTOBER 10, 1953

IMMEDIATE DELIVERY
on

Whirlpool

automatic **WASHERS** and **DRYERS**

...with an exclusive combination of the Greatest Features in Automatic Home Laundering

Bring sunny Clinic-Clean Washings and clothes-protecting, Effort-free Drying, perfected by Whirlpool, into your home! See the Fashion Academy Whirlpool Washer and Dryer. Own the finest!

Save every washday with famous **SUDS MISER*** and the **SEVEN RINSES**

The top economy feature in home laundering, Suds-Miser lets you re-use hot sudsy water for load after load. Seven Rinses give clothes extra sparkle and life.

AGIFLOW ACTION—it's total cleansing! Puts every drop of water to work.

GERMICIDAL LAMP—washes freshness in to sweeten and sanitize clothes.

CYCLE-TONE SIGNAL—saves steps for busy housewives. Calls when wash is done.

FIVE YEAR WARRANTY ON TRANSMISSION
*Optional at slight additional cost.

NEW LOW WASHER PRICE

Dial your own perfect drying weather with **SELECTIVE TEMPERATURE CONTROL**

Whirlpool's "dry-as-you-like-it" Sun Dial lets you choose correct heat for all garments. Gets them fluffy-soft, wrinkle-free, ready to be stored or easily ironed.

GERMICIDAL LAMP—freshens your clothes with its sanitizing "fade-free sunshine."

SATIN-SMOOTH DRYING DRUM—tumbles the clothes gently in warm-air currents.

FORCE-FLO VENTING—assures freedom from lint and moisture worries.

OILED-FOR-LIFE MOTOR AND BEARINGS

NEW LOW DRYER PRICE

ARBET'S, INC.

2442 West 47th Street
1746 West 47th Street

Virginia 7-0700
Virginia 7-3377

OPEN MONDAY AND THURSDAY NIGHTS

Whirlpool AMERICA'S FIRST FAMILY OF HOME LAUNDERING

KALBOS DALYKAI

REDAGUOJA
DR. P. JONIKAS

AMERIKOS LIETUVIŲ KALBA

(Tęsinys iš Nr. 227.)

XXXIII. VINCAS MIŠEIKA IR "AUROS" MOKYKLA

Jei ne Vincas Mišeika, tai kažin ar "Aušros" mokykla būtų kada nors įsikūrusi. Labai abejotina, nes nebuvo žmogaus, kuris jai vadovautų.

O Vincas Mišeika gimė 1870 m. Puodžiūnų k., Šiaulių aps. Išėjo Panevėžio realinę mokyklą 1883-90 ir 1891-92 m. ėjo technikos kursą Pinsko realinėje mokykloje. Buvo socialdemokratas, mėgo lietuviškus raštus, kurių gaudavo ne tik iš Prūsų, bet ir iš Amerikos. Už tuos raštus buvo caro žandarų areštuotas ir Liepojos kalėjime labai žiauriai sumuštas. Tas sumušimas atėmė jam daug sveikatos, ypač dvasinės. Ir kai jis, atvažiavęs Amerikon 1899 m., įstojo į vieną Čikagos aukštųjų mokyklų, mokslas jam nebesisekė, nors prieš sumušimą ir visai gerai sekdavosi. Vienas kitas profesorius parė jam mokyklą apieisti ir sunkiais proto darbais, kaip aukštasis mokslas, daugiau nebesivarginti. Jis taip ir padarė. Bet, būdamas ir fizinės sveikatos menkos ir neturėdamas jokio įgudimo sunkius darbus dirbti, ieškojo lengvesnių darbų, kad ir menkai teapmokamų. Ir surado "Ratelio" skaitykloje. Čia kiekvieną vakarą atėidavo jaunų lietuvių, daugiausia ką tik iš Lietuvos atvažiavusių ir trokštančių mokslo, ypač anglų kalbos ir aritmetikos. Ir Vincas Mišeika pradėjo juos mokyti, ir iš to jo mokyimo prasidėjo "Aušros" mokykla.

Bet kodėl jis pavadino šitą gražų savo darbą "Aušros" mokykla? Tuo tarpu tikrai nežinoma. Vis dėlto yra keletas versijų. Pasakojama, kad tuomet gyvavo Čikagoje "Aušros" draugija, kurią įkūrė 1901 m. Dr. A. L. Graičiūnas, A. Lalis, Šernas ir A. Olšauskas. Draugijos pagrindinis tikslas buvo šelpti mokslo trokštančius lietuvius jaunuolius ne tik Amerikoje, bet ir Europoje. Ir daugelio sušelpusių tarpe yra keletas ir labai gerai žinomų, kurie dirbo ir tebedirba (žinoma, kurie dar gyvi) labai garbingą Lietuvos kultūros ir laisvės darbą. Štai nors keli jų: Jonas Biliūnas (Jonas Gražys, J. Barzdyla, J. Bežemis), Kleopas Jurgelionis, Ignas Šlapelis, K. Jasukaitis, Adomas Varnas, Antanas Lalis. Ir "Aušros" draugija augo, plėtėsi, pasiekdama net Skrantoną, kur gyveno Dr. Jonas Šliupas, Bruklyną ir Plimontą — "Vienybės Lietuvininkų" lopšį. Beveik kiekvienas Amerikos lietuvis inteligentas jai priklausė. 1905 m. Dr. Šliupas buvo jos išdininkas, o adv. Kazys Gugis sekretorius. Priklausė jai ir Vincas Mišeika. O kadangi draugija šelpė neturtingus moksleivius, vadinasi, dirbo labai gražų ir kilnų darbą, tai labai galimas daktas, kad tik dėl

to Mišeika ir pavadino savo mokyklą jos vardu — "Aušros" mokykla. Bet galėjo jis duoti jai vardą ir to pirmojo lietuvių tautinio laikraščio — "Aušros". Galėjo, pagaliau, sužavėti jį ir gamtinė aušra, kuri kiekvieną vaiskų rytą bučiuoja Mišigeno ežerą ir ant jo kranto miegantį Čikagos miestą...

Ir prasidėjo "Aušros" mokykla 33 gatvė, tarp Halsted ir Morgan gatvių, kur laikėsi "Ratelio" knygynas ir skaitykla, kur ėjo savaitraštis "Lietuva", kur buvo šv. Jurgio parapija ir kur kilo garsioji kun. Kraučiuono byla su "bedieviais" — Olšausku ir Šernu. Čia tada buvo lietuviško Bričporto širdis ir kraujas, patriotizmas ir lenkizmas ("Lietuva" buvo grynai lietuviškas laikraštis, o šv. Jurgio parapinėje mokykloje mokė lietuvių vaikus tik vienuolės lenkės), kultūra ir saliučiai, kurie "dygo, kaip grybai po lietuvi", anot "Čikagos lietuvių istorijos".

"Aušros" mokykloje buvo mokoma anglų ir lietuvių kalbų ir aritmetikos. Tai, žinoma, daugiausia. Kiek mažiau buvo dėstoma aukštesnioji ir aukštoji matematika: algebra, geometrija, trigonometrija ir braižymas. Matematikos mokė tik Mišeika, nes tik jis vienas tokį darbą labiausiai mėgo; be to, ir pasiruošimo tokiam darbiui jis daugiausia turėjo. Mokinių niekad nestigo, nes tada labai daug atvažiudavo jaunų vyrų ir merginų iš Lietuvos, ir daugelis jų norėjo "prasimušti gyvenime mokslu", kaip jis pasakydavo. Mokykloje darbo buvo ligi kaklo, ir jos vedėjas turėjo samdytis padėjėjų. Ir daugiausia jam padėdavo lietuviai studentai. Steponas Biežis, tada medicinos studentas, dėstė anglų ir lietuvių kalbas 1913-14 m. Truputį vėliau padėjo jam Juozas Olekas ir J. Naujalis. Jie betgi dirbo ne per ilgiausiai. Kiek ilgėliau dirbo, anglų ir lietuvių kalbas dėstė, Kostas Augustas, Baronas ir Lalis.

Negalima praeiti nepastebėjus to labai didelio fakto, nors tų laikų tautiečiams ir katalikams baisiai "karšto" ir nepageidaujamo, kad "Aušros" mokykla daugiausia rūpinosi Lietuvių Socialistų Sąjungos 8-tas rajonas. Tada Lietuvių Socialistų Sąjunga turėjo apie 7000 narių, keletą šimtų Čikagoje, ir lietuviškos kultūros dirvoje ji veikė smarkiai. "Geri tautiečiai", kaip jie save dažnai pavadindavo, nors iš pradžių beveik vieni rūpinosi "Aušros" mokykla, vėliau nuo jos atšalo. Vis dėlto reikia pasakyti tiesą, kad jie buvo geri lietuviai patriotai veikėjai, tik jau socialistų tai iš tolo baidėsi, tartum žvirbliai šmėklos kanapėse... Gal jie dabar (kurie dar tebėra gyvi) patys juokiasi iš to visai nereikalingo savo baugštumo. (B.d.)

Dr. Alg. Margeris

4—NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL.
—SATURDAY, OCTOBER 10, 1953

Jūsų knygų rinkinys nepilnas, jeigu ten nėra Igno Šeiniaus RAUDONOJO TVANO

Si knyga pirmiausia pasirodė švedų, suomių ir danų kalbomis, sukeldama skandinavų kraštuose didžiulį susidomėjimą. Dabar Talka išleido paties autoriaus paruostą lietuviškąją jos laidą. 328 psl. Kaina \$3.50.

"Tai nelinksmas knyga,—rašo danų laikraštis Berlingske Tilende ir vis dėlto tai knyga, kuri turi būti skaitoma, nes ji tikrai pavaiduoja Lietuvos tragediją".

"Šeiniaus knyga yra įžymus dokumentas, nes ją sudaro autentiški liudijimai, kaip vakarų kultūros kraštas pirmą kartą istorijoje subolševikinamas be žymesnio pasipriešinimo,"—rašo suomių Finsk Tidskrift.

"Su istoriko pagarba faktams, Šeiniaus jungia rašytojo talentą visa tai perduoti literatūriškai, meniškai forma"—švedų Helsingborgs Posten.

Reikalaukite pas knygų platintojus, Naujienose arba rašykite tiesiai leidyklos įgaliotiniui Stepui Zbarskui, 85-42 91st St., Woodhaven 21, New York.

KUR GALIMA UŽSISAKYTI "DARBĄ"

Žurnalo "Darbas" metinė prenumerata \$1; pavienio numerio kaina 25c. Lietuvių Darbininkų Draugijos nariai žurnalą gauna nemokamai. Skaitytojų patogumui, sekamos įstaigos bei asmenys sutiko platinti "Darbą", t. y. priimti prenumeratas ir pardavinėti pavienius numerius:

CHICAGOJE: (1) "Naujienos", 1739 So. Halsted St.
(2) V. B. Ambrose, 927 W. 34 Pl., Chicago 8, Ill.
(3) J. Kundrod, 3902 So. Albany Ave., Chicago 32, Ill.
DETROIT: A. Kulesienė, 3948 Risdon, Detroit 16, Mich.
BROOKLYNE: (1) A. Buivydienė, 8620—75th St., Woodhaven, L. I.
(2) B. Spudienė, 8833 Elert Lane, Woodhaven.
CARNEGIE, PA.: Mrs. E. Shurmaitis, 708 Doolittle St., E. Carnegie
CLEVELAND: W. Ukertis, 1322 E. 89th St., Cleveland 6.
BALTIMORE: K. Matuliauskas, 1519 W. Lombard St., Baltimore 23
AKRON, OHIO: N. Trumpikas, 773 Bisson Ave., Akron 7.
PHILADELPHIA: Wm. Burton, 2014 Orthodox St.
ROCKFORD, ILL.: Rose Buches, 512 Brook Road.
SHAMOKIN, PA.: J. D. Tauris, 411 No. Shamokin St.
WILKES-BARRE, PA.: J. V. Stanislovaitis, 86 Amherst Ave.
MONTELLO, MASS.: (1) K. Venslauskas, 12 Andover St.
(2) P. Krušas, 141 Sawtell Ave.
CAMBRIDGE, MASS.: (1) L. Silkinis, 783 Main St.
(2) Vincent Spa, 233 Portland St.
NORWOOD, MASS.: F. Ramon, 1118 Washington St.
SOUTH BOSTON: "Keleivis", 636 Broadway
KANADOJE: (1) K. Lukoševičius, 35 Wilson St., Hamilton, Ontario, Canada.
(2) P. Shimelaitis, 1271 Alard St., Verdun, (Montreal)
ANGLIJOJE: A. Zamžickas, 26 Devonport Rd., London W 12 Eng'd.
AUSTRALIJOJE: "Australijos Lietuvis", 35 Cator St., West Hindmarsh, Adelaide, S. E. Australia.

Bet parankiausia užsisakyti tiesiog, rašant laišką ir siunčiant pinigų Lietuvių Darbininkų Draugijos Sekretoriui šiuo adresu:
N. JONUŠKA, 15 Cotton St., Roslindale, Mass.

SAUGESNĖS vietos taupymui niekur nerasite. Kiekviena sąskaita apdrausta iki \$10,000. Penkiasdešimt penki metai patyrimo ir draugiško pataravimo.

**DISTRICT
SAVINGS**

Stabas kalba lietuviškai

and LOAN ASSOCIATION

3430 South Halsted Street

NELAUKITE — RYTOJ GALI BUTI PERVELU!

Jei norite užsitikrinti nuo ugnies namus, baldus, automobilius, ar šiaip ką apdrausti, reikalaukite agento, arba brokerio, kad jis parūpintų jums polisą per mūsų kompaniją. Nelaimėi išituks, neturėsite jokių nemalonumų.

"Mes esame pirmaklasiai nariai Chicago Board of Underwriters"

O'MALLEY & McKAY, Inc

222 WEST ADAMS STREET KAMBARYS 1043
Telefonas CEntral 6-5208

Generaliai Agentai šių Kompanijų:

COLUMBIA INSURANCE COMPANY
PEARL ASSURANCE COMPANY
LUMBERMEN'S INSURANCE COMPANY
MASSACHUSETTS FIRE & MARINE INSURANCE CO.
MICHIGAN FIRE & MARINE INSURANCE COMPANY
AMERICAN AUTOMOBILE INSURANCE CO.
MASSACHUSETTS BONDING & INSURANCE CO.

GARSINKITĖS "NAUJIENOSE"

DĖL K. ŽUKO TRUMPOS ATMINTIES

Į p. K. Žuko š. m. rugsėjo mėn. 26 d. "Literatūros" numeryje įdėtą straipsnį paskubomis parašiau laišką Redakcijai, tilpusį š. m. spalio 3 d. "Literatūros" numeryje. Papildydamas minėtąjį savo pareiškimą, kar- toju:

(1) kad nebuvo tokio atsitiki- mo, jog aš ir Vl. Požėla būtume atsilankę p. K. Žuko bute ir siū- lę jam "karo stovį įvesti", kaip tvirtina p. K. Žukas.

Kuriam gaui mums, socialde- mokratams, būtų reikėję siūlyti "karo stovį įvesti", kada tas stovis dar prieš mums atvyks- tant į Steigiamąjį Seimą buvo įvestas ir, kiek prisimenu, tūlo- se Lietuvos vietose, o gal ir vi- soj Lietuvoj, nebuvo atšauktas.

(2) Nebuvo ir tokio atsitiki- mo, kad vykstančiam į Alytų p. K. Žukui būčiau kariškos draus- mės patarimus davinėjęs, nes niekad os namais nebuvom pažįs- tami.

P. K. Žukas nepasitenkino sa- kytai s trumpos atminties pakly- dimais. Jis ir mane ir Vl. Požėlą "nusivedė" į Steigiamojo Seimo posėdžio salę ir ten Seime pade- monstravo mudviejų "karo sto- vio patriotizmą". Jei p. Žukas dabar yra laisvas prasimanyi kas jam patinka, tai Steigiamajame Seime bebūdamas, jis ne- galėjo tokių pokštų daryti. Dvi dienas iš eilės, kiek man leido laikas ir aplinkybės, žiūriniųjau Steigiamojo Seimo posėdžių stenogramas. Pradėjau nuo pirmo- jo Steigiamojo Seimo posėdžio, nuo 1920 m. gegužės 15 d. po- sėdžio, ir perverčiau jas iki 1921 m. sausio 17 d. Tose stenogra- mose štai ką radau:

(1) 1920 m. gegužės 17 d. po- sėdyje Vl. Požėla, Socialdemo- kratų frakcijos vardu, pasiūlė amnestijos įstatymo sumanymą (8 psl.). Dėl šio įstatymo S. D. frakcija išlaikė sunkią kovą Stei- giamajame Seime.

(2) 1920 m. rugsėjo 24 d. po- sėdyje atstovas M. Sleževičius padarė nepaprastą pareiškimą, pradėjęs savo kalbą šiais žo- džiais: "Sulenkėjusieji Lietuvos dvarininkai savo dvarams ap- ginti vedami, lenkų legijonai ir vėl įėjo į mūsų žemę ir veržiasi vis tolyn ir tolyn."... (44 posė- dis, 308 psl.). M. Sleževičius pa- siūlė rugsėjo 25 d. šaukti nepa- prastą Steigiamojo Seimo posė- dį.

(3) 1920 m. spalio 8 d. posė- dyje M. Krupavičius, nepapras- ta tvarka, ima žodį ir Lietuvos Gynimo Komiteto vardu (mano pabr.) siūlo įtraukti į darbų tvarką "ypatingųjų valstybės apsaugos įstatų papildymą ir pa- keitimą" (49 posėdis, 457 psl.). Šį įstatymo sumanymą referuo- ja Petras Ruseckas. Priėmus dviem skaitymais minėtą pakei- timą ir papildymą, Seimo prezidi- umas pats pasiūlė 15 minučių pertrauką (mano pabr.). Prasi- dėjo ginčai dėl trečio įstatymo sumanymo skaitymo. Buvo siū- lymų perduoti jį bendrajai tei-

sių ir krašto apsaugos komisi- joms. Šis pasiūlymas buvo pri- imtas (49 posėdis, 457—459 psl.).

(4) 1920 m. spalio 13 d., at- stovui P. Ruseckui referuojant, "ypatingųjų įstatų pakeitimas" buvo priimtas trečiuoju skaity- mu. Šio pakeitimo tekstas: "Pa- šalinti kiton vieton arba imti į koncentracijos punktus asmenis, kurių pasilikimas vetoje yra pa- vojingas visuomenės tvarkai ar- ba kariuomenei" (posėdis 50, 464—7 psl.).

(5) P. Ruseckas tame pat po- sėdyje primygtinai siūlė svars- tyti puskarininkų, moksleivių ir kit. mobilizacijos įstatymus... Ir čia, ne man pasiūlius, buvo daromos Seimo pertraukos.

Šiuose Steigiamojo Seimo po- sėdžiuose, kuriuose buvo svars- tomi "ypatingieji įstatymai", nei Vl. Požėla, nei aš nekalbėjo-

me. Kortelės dėl dienotvarkės nas, kad tie spaudos organai ir ar dėl pertraukos aš asmeniškai mano šį rašinį lygiomis su K. nesiūliau ir nesiunčiau. Iš kur Žuko rašiniu traktuotų ir skirtų toji į Žuko į Vl. Požėlos lūpas jam tiek pat dėmesio ir vietos, įbrautoji tirada, anot jo "fe- kiek jie buvo skyrę p. Žuko jervekas", kad "karo stovis straipsniui.

K. Bielinis,
buv. St. Seimo atstovas
1953 m. spalio 7 d.,
New York, N. Y.

Visų pažiūrų žmonės gerai atsiliepia apie P. Abelkio parašytą istorinį romaną

ŽEMAIČIU KRIKŠTAS

Knyga įrišta drobės viršeliuose, per 400 psl. Kaina 3 doleriai ir 50 centų. Reikalaukite pas visus knygų pla- tintojus arba siųskite užsakymus su pinigais leidyklos atstovui JAV tokiu adresu:

V. MALAKAUSKAS,
10716 Wabash Ave., Chicago 28, Ill.

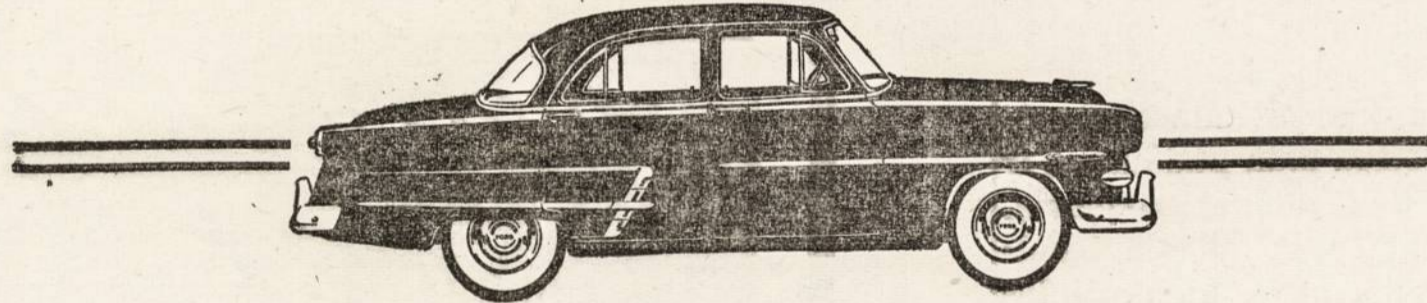
CLEAN YOUR
RUGS — NOW
Triple washed and dried
The Lustre Sheen Way
Prompt — Pickup — Delivery
Bishop 7-1447
MODERN RUG CLEANERS

"Dream Comes True" ARCHER MOTOR SALES Dream of Southwest Community as "FORD TOWN" Now a Reality!

INCREASE IN MONTHLY NEW CAR AND TRUCK
ALLOTMENT, PLUS "DEALS AS YOU WANT THEM",
ENABLES US TO FULFILL DEMANDS OF COMMUNITY

AT LAST . . . The dream planned long ago by John
Brugaletta, President of Archer Motor Sales, is a reality!

The heavy demand from local folks for New Ford Cars and Trucks
can be met without delay or inconvenience to the customer.
Increased allotments will permit ARCHER MOTOR SALES to make
BIGGER AND BETTER DEALS. The new policy goes into effect
immediately, permitting the customer to make the deal he wants.

YES . . . ARCHER MOTOR SALES IS GOING TO MAKE THE
SOUTHWEST COMMUNITY A "FORD TOWN!"

So why don't you see for yourself — why Ford is
the leader for '53! You'll be pleasantly surprised how
much you will save at ARCHER MOTOR SALES,
your NEIGHBORHOOD FORD DEALER

ARCHER MOTOR SALES CO.

3945 ARCHER AVE.

Virginia 7-5050

ANAS DIENAS ATSIMINUS

(Vilniaus pagrobimo sukakties proga)

Šio mėnesio 9 dieną sueina 33 metai, kai lenkų kariuomenė klasingai pagrobė Vilnių ir kai žymi lietuvių tautos dalis atsidūrė už demarkacinės linijos. Vilniaus krašto ir vad. Suvalkų Trikampio lietuviai per 19 metų buvo pasmerkti kautis nelygiose imtynėse su lenkišku antplūdžiu, kuris visomis priemonėmis brioėsi į tėvų žemę, naikindamas visa, kas sava ir visa, kas lietuviška.

Bent daliai Vilniaus krašto lietuvių toji kova pasibaigė, kai 1939 m. rudenį Vilnius grįžo prie Lietuvos ir kai vėliau vietos lenkų klausimas buvo išspręstas labai radikaliu repatriaciniu keliu. Bet vad. Suvalkų Trikampis ir šiandien yra Lenkijos valstybės ribose.

Kadangi teko okupaciniame lenkų laikotarpy užaugti, tai šios liūdno sukakties proga norisi pasidalinti su skaitytojais prisiminimais, kurie bent iš dalies gali atskleisti tuo metu užgroboje Lietuvos dalyje vyravusias nuotaikas ir kurie ne vienu atveju, gal būt, lyginini su... dabartine emigracine tikrove.

Kol pradėjau lankyti mokyklą, mūsų miestelio žmonės mano akyse skirstėsi į dvi rūšis: į mus ir į juos. Tie kiti buvo žydai ir valdžios žmonės — valsčiaus tarnautojai, policininkai, paštininkai, mokytojai... Su žydais kalbėdavome savo kalba. Su valdžios tarnautojų vaikais, su kuriais nuo mažens tekdavo žaisti, susiprasdavome kažkokiu žargonu, kuris buvo lengvai ir nejučiomis pasisavinamas.

Tikroji tautiškumo problema mano sąmonėje iškilo tik tada, kai pirmu kart mane nuvedė į pradžios mokyklą, kurioje mano nuostabą kėlė baisiai keistas reiškinys: visi daiktai, kuriuos aš taip gerai žinojau, su kuriais buvau suaugęs ir supratęs, čia vadinosi visiškai kitaip, negu namie ir negu gatvėje. Taip pat ir mano vardas buvo kitoks. Ir poteriai kitaip kalbami.

Po kelių dienų aš motiną apipyliau eile klausimų ir sužinojau įdomią naujieną, būtent, kad mes esame lietuviai, o mokykla yra lenkų. Prigrasindama, kad niekam neplepėčiau, motina man padainavo ir keistą, tiek juoko sukėlusią, dainelę: "Tupi lenkas ant kalniuko, žiba akys, kaip velniuko".

Tai buvo pirmas mano tautybės išsąmoninimas, kuris mano atminty liko visu ryškumu.

Mokykloje teko išmokti lenkiškai, teko melstis lenkiškai, teko dainuoti lenkiškas dainas, vaidinti lenkiškus vaidinimus, kalti lenkų didvyrių vardus ir žygius. Visa tai buvo baisiai įdomu. Tai, ką pateikdavo mokykla, žavėjo ir būrė. Visa tai patenkindavo vaikišką fantaziją, skatindavo žingeidumą ir

panerdavo naujame, pilname netikėtumų gyvenime. Bet lietuviška namų aplinka ir tradicija taip pat darė savo.

Nuo pat mažens gyvenimas kažkaip pasidalino į dvi sferas: į oficialią, kurioje mes buvome ruošiami būti gerais Lenkijos piliečiais bei patriotais ir į privačią, kurioje mes gyvenome seną tradicinį gyvenimą, jausdamiesi namie ir pas save. Nuo pat mažens teko pasijusti kažkokiu pogrindininku, nes ne viską galima buvo pasakoti, ką išgirdavai iš saviškių ar iš kaimynų ir ne visada būdavo suprantamas namie, kai dalindavaisi vaikišku nuoširdumu priimtais mokyklos patyrimais.

Gyvenimas buvo dvilypis ne tik dėl kalbinių skirtumų. Mokykloje žavėjo mokytojų pasakojimai apie lenkų karių didvyriškumą, apie lenkų praeitį, apie jų kovas už nepriklausomybę, apie jų narsą, bet grįžus namo, žavėjo taip pat ir kita, tokia sava ir tokia artima tikrovė, kuri daugeliu atvejų buvo priešinga anajai. Sekmadieniais, kai suvažiuodavo pas mus giminės ir kai suėdavo

(Tęsinys 7-ame pusl.)

Knygos, kurias myli ir protas ir širdis

TINKAMIAUSIOS
ilgiems žiemos vakarams
ir Kalėdų dovanoms
KNYGOS
gaunamos iki Naujų Metų
beveik už pusę kainos.

ČIKAGOS ŠEŠELIAI. Septynios novelės, baissesnės už Upton Sinclair'io Raistą; iliustruotos: 316 psl.; Kaina \$3

ŠLIUPTARNIAI. Pirmą knygą, kurioje tiek daug pasakyta apie Amerikos lietuvių gyvenimo sunkumus, vargus ir kovas dėl lietuviybės. 652 psl., Jono Šliupo, "dėdės" Šerno ir kun. Dembskio atvaizdai, kaina tik 3 doleriai.

SIRDIES RŪMAI. Am. lietuvių gyvenimo romanas; pirmas apie širdį; iliustruotas;

Visos 3 knygos tik už 6 dolerius! Bet šita beprotiškai numušta kaina galios tik iki Naujų Metų. Todėl nedelskite, bet kiškite į voką \$6.00 ir siuskite: DR. ALG. MARGERIS, 3325 So. Halsted St., Chicago 8, Ill. Persiuntimo kaštus apmokame

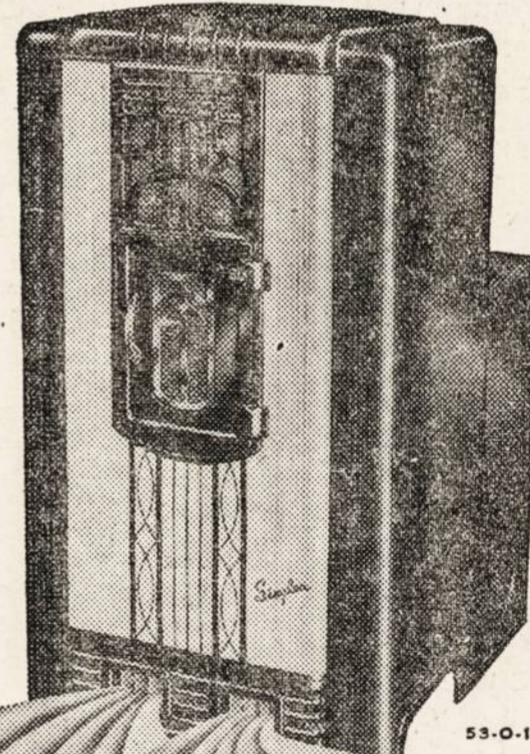
450
puslapių;
kaina 4
doleriai.

GARSINKITĖS "NAUJIENOSE"

SAVE up to 50% on FUEL
WITH SIEGLER'S EXCLUSIVE PATENTED
TWO-IN-ONE HEATMAKER!

Look at these exclusive
SIEGLER features

- Two-in-One Heatmaker
- Saves up to 50% in fuel
- Sieglermatic Draft ends soot and smoke
- Silent-Floating super quiet motor mount
- Lifetime porcelain enamel finish
- 6-way directional Tropical Floor Heat
- Cast iron construction
- Kleen-Fire burner, cleans as it heats
- Summer cooling at the turn of a switch

Sieglers
PATENTED AUTOMATIC
OIL OR GAS HEATERS

Tropical Floor Heat
GETS TO THE BOTTOM OF THE COLD FLOOR PROBLEM

GLASER'S RADIO & FURNITURE CO.

5123 South Kedzie Avenue

PRospect 6-1790

MONEY BACK GUARANTEE

kaimynai, gana dažnai tekda-vo nugirsti tiesiog užburiančių istorijų apie jų pačių kovas ne su kitu, o tik su tais pačiais lenkais 1919-20 ir 21 metais. Tie ūsoti ir jau pagyvenę vyrai, kai išgerdavo vieną kitą stikliuką ir kai pradėdavo pasakoti savo prisiminimus iš Lietuvos nepriklausomybės kovų, kuriose dauguma jų dalyvavo, tai taip atgydavo ir pasikeisdavo, kad net stebėtis reikėdavo. Svarbiausia, kad jų minimos vietos ir vardai, buvo visiems žinomi ir pažįstami. Tada dingdavo per savaitę pripumpuotas lenkų didvyriškumas, nes jie krisdavo, kaip musės ir bėgdavo į visas šalis ne nuo ko kito, tik nuo tų paprastų, jau senstančių, bet nuo mažens pažįstamų kaimynų. Galėjo lenkai būti didvyriški kur nors kitur, bet prieš mūsų miestelio žmones jie buvo niekas.

Kartais ausį pasiekdavo ir tokie išsireiškimai: "Nors aš jau pasenau, bet jeigu iš ten kas nors prasidėtų, — rodydamas į demarkacinės linijos, kuri buvo vos už šešeto kilometrų nuo miestelio, pusę, kalbėdavo koks nors ūsotas Valinčius ar Kreivėnas, — tai kam kam, bet lenkam aš dar parodyčiau. Nemaža aš prikentėjau jų kalėjime". Tokių kalbų prisiklausęs, aš sapnuodavau, kaip Valinčiaus, Kreivėno, Visocko ir kitų vyrų vejami bėgo iš miestelio ne tik pasipūtę policininkai, bet ir paštininkas, ir veterinarijos gydytojas, ir viršaitis, ir jo sekretorius, ir mokytojai. Kartais su didžiausiu nekantrumu laukdavau tokios dienos. Bet sugrįžus į mokyklą, vėl viskas įgudavo kitokį pobūdį ir vėl niekas nebūdavo narsėnis ir kilnesnis už Pilsudskį, kuris mušdavo visus, kas tik jam pa-

kliūdavo po ranka.

Kai pramokau skaityti, lygia-grečiai su lenkų laikraščiais ir knygomis patekdavo į mano rankas ir lietuviška spauda. Ji atėidavo iš dviejų vietų: iš Vilniaus ir tiesiog iš paslaptingojo "anapus" — per žalią sieną. Labiausiai man patikdavo "Mūsų Vilniaus" žurnalas, kuriame

ne vieną kartą buvo minimas ir mūsų miestelio vardas ir kuriame galima būdavo pasiskaityti apie visas policininkų ir kitų lenkų šunys. Tie laikraščiai taip visus domino, kad jie ėjo iš rankų į rankas, nors visi žinojo, kad už jų turėjimą gresia didelės bausmės. Bet (Tąsa 8-tam psl.)

Let Us Remodel Your Old FUR COAT Into A New

FUR LINED CLOTH COAT

Beautiful All-Wool Fabrics
Lovely Colors;
Smart New Styles

OR...
Have it REMODELED
Into a Beautiful 1954
Style JACKET, CAPE
or STOLE at Very
Reasonable Prices.

FOR \$68
ONLY

OPEN 9 TO 6, MON. 9 TO 9

Come In or Phone
DEarborn 2-2442
for FREE
Bonded Pickup

MICHAEL JASCARIS
Furs

22 W. MADISON ST.—3rd Floor
25 YEARS OF FUR COAT DESIGNING

2 GREAT APPLIANCES IN 1

THE NEW DE LUXE
G-E REFRIGERATOR-
FREEZER!

IT'S TERRIFIC

A REAL FREEZER PLUS REFRIGERATOR!

Model LM-95K
9.5 cu ft

REFRIGERATOR-FREEZER

New distinctive styling combined with startling mechanical features give you the finest in beauty, convenience and dependability. You'll really have to see it, to appreciate this wonderful new G-E Refrigerator-Freezer!

2 APPLIANCES IN 1

1. Real food freezer
2. No-defrost refrigerator

Includes these amazing features!

Roto-Cold Refrigeration gives you more uniform cold refrigerator section!

Moist-Cold food storage keeps food garden-fresh... even uncovered!

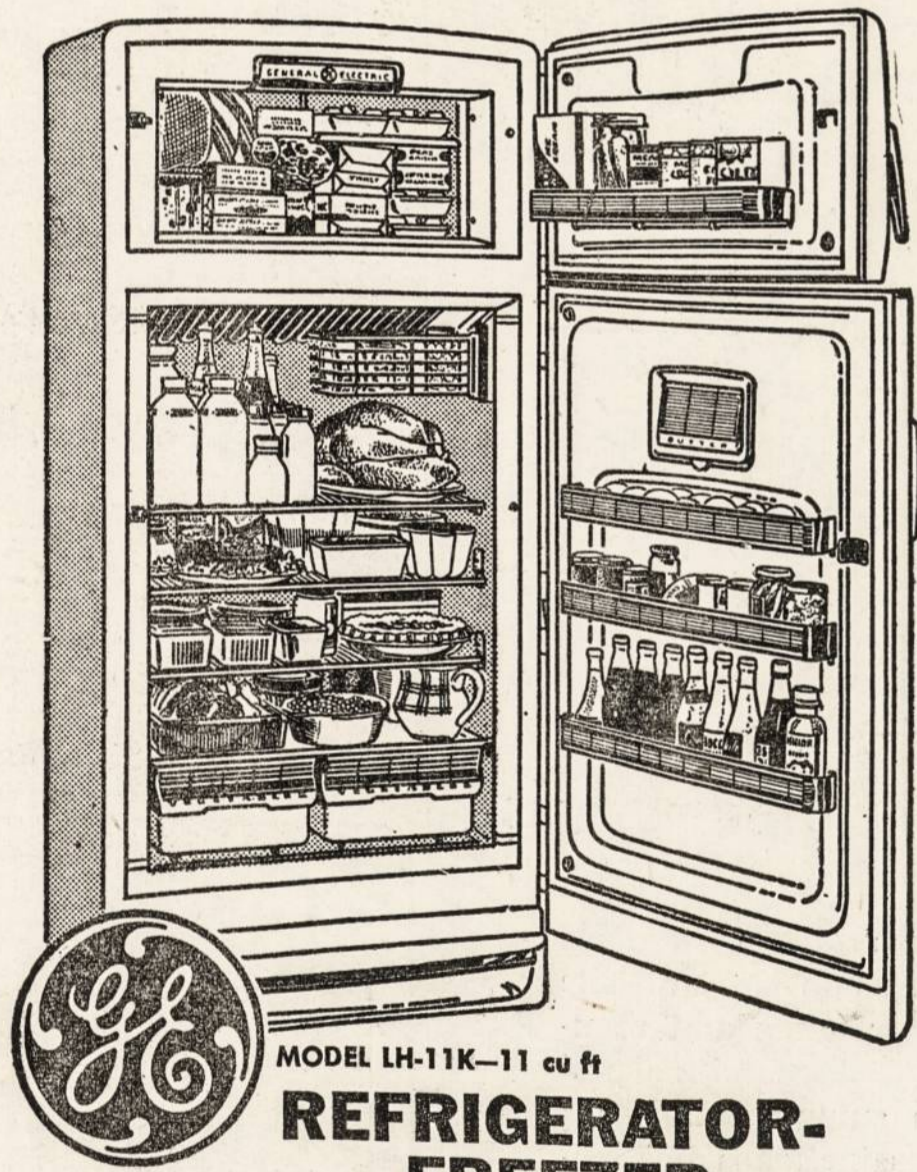
No Defrosting, because frost never builds up in refrigerator section!

Bigger, Roomier than ever. 20% more storage space per sq. ft. of floor space than older models!

Butter Conditioner keeps a whole pound of butter or margarine just right for easy spreading! Adjustable control.

Aluminum Space Maker Door Shelves for easy-to-reach storing of frequently used items! All shelves aluminum!

Redi-Cube® Ice Trays let you pick out one cube at a time or as many as you like!

MODEL LH-11K-11 cu ft

REFRIGERATOR-FREEZER

WONDERFUL NEW FEATURES INCLUDING:

Roto-Cold Refrigeration. Cold air circulates in refrigerator section so that all parts of it are uniformly cold!

No Defrosting. Frost never builds up in the refrigerator section!

Moist-Cold. High humidity keeps foods extra-fresh... even without covering—yet refrigerator walls stay dry!

Bigger, Roomier Than Ever. Has 39% more storage space per square foot of floor space than older models!

So new and beautiful! So different! You'll be amazed!

BEE JAY STORES

15 WEST HUBBARD STREET

Whitehall 4-3253

OPEN MONDAY AND THURSDAY EVENINGS.

(Tęsinys iš 7-to pusl.)

kaip gi jų neskaitysi, jeigu jie rašo apie viską, ką pats taip gerai žinai. Apie pažįstamus vardus ir žinomas vietas.

Kita įdomybė, tai buvo radijas, kuris tais laikais atstojo beveik stebuklą. Pasukai ratelį ir kalba. Tikra "velnio dėžutė". Kai tėvas įtaisė radiją, tai beveik kiekvieną šeštadienio vakarą prisirinkdavo pas mus tiek žmonių, kad vos sutilpdavo kambary. Ir visi vis laukdavo, ką išgirs vienu ar kitu klausimu iš "anapus". Tuo labiau, kad mūsų miestely tada prasi-dėjo tikrai dėmesio verti dalykai.

Esant man 3-me ar 4-me skyriuje, buvo paskelbtos čia pat, bene už kilometro, esančio dvaro varžytinės, kurios sukėlė apylinkėje nepaprastai didelį triukšmą. Nors vietos gyventojai norėjo nusipirkti žemės, bet ir pats buvęs šeimininkas ir valdžia nesutiko jiems parduoti tik todėl, kad jie buvo lietuviai. Iš Lenkijos gilumos buvo atgabenta keliolika lenkų kolonistų šeimų, kurios už gautą iš valstybės paskolą statėsi išrėžyto dvaro laukuose namus ir kūrėsi. Tie naujieji žmonės skyrėsi nuo vietos gyventojų, kaip ugnis nuo vandens. Jie ne tik kitaip kalbėjo, bet kitaip ir rengėsi, kitaip elgėsi, kitaip dirbo, kitaip važinėjo. Iš tolo buvo galima pažinti, kad tai naujasis kolonistas.

Netrukus pasklido gandas, kad visi naujieji atvykėliai yra buvę nusikaltėliai, kuriuos valdžia už bausmę atsiuntė į "pasilėniją", kad jie lenkintų lietuvius. Tuos gandas lyg ir patvirtino padažnėjusios apylinkėje vagystės ir kiti nusikaltimai. Žmonės jų nekentė, kaip maro. Apie nieką taip blogai nebuvo kalbama, kaip apie kolonistus. Toku pat tonu rašė "Mūsų Vilnius", "Vilniaus Rytus" ir kiti lietuviški laikraščiai. Net ir radijas iš "anapus" tą patį kalbėjo. Žmonės net organizuotai rengėsi juos išvyti, kad neterštų krašto. Tuo tarpu mokykloje visą laiką mums juos gyrė, liepė gerbti ir mylėti, nes jie atnešė mums kultūrą. Jų vaikus mokytojai specialiai globodavo ir proteguodavo. Ne, nebuvo galima tikėti mokytojams, nes jie mus apgaudinėdavo. Tas įvykis mano ligšiolinį pasitikėjimą lenkų mokykla gerokai apgriovė.

Vėlesni įvykiai tą pasitikėjimą visiškai sužlugdė. Nepraėjo nei metai, kai kolonistai pradėjo vykdyti jau seniai "Mūsų Vilniaus" iškeltą pranašystę. Jie pradėjo reikalauti vietos bažnyčioje lenkiškų pamaldų. Kiek nusiraminsi audra vėl atgijo. Nors vietos klebonas buvo letuvis, bet iniciatyvą į savo rankas paėmė lenkas vikaras ir per kokį pusmetį visas miestelis ir visa parapija tiesiog virte virė. Muštynės bažnyčioje tarp vietos gyventojų ir tarp lenkų, kuriuos rėmė policija, visi valdininkai ir net iš kitų

(Tąsa 9-tam psl.)

8—NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL.
—SATURDAY, OCTOBER 10, 1953

LIETUVIŠKĄ DUONĄ
ir įvairius kepsnius kepa iš tremties atvykęs patyręs
Lietuvoje kepėjas - specialistas
ALEKSAS GAIDJURGIS
STAR BAKERY
738 West 31st Street Telef.: CALumet 5-2173
(Tik pusė bloko į rytus nuo Halsted St.)
PRIIMAMI ĮVAIRŪS SPECIALŪS UZSAKYMAI

LIETUVIŠKĄ ISTAIGA

SAFETY OF YOUR SAVINGS

CRANE Savings & LOAN ASS'N

INSURED UP TO \$10,000

3% SAVINGS

2555 West 47th St. L.A.R. 3-1083
CHICAGO 32, ILL.

B.R. PIETKIEWICZ PRES.

Sievers paruoštoji

AN'SVEIKATOS

JOSIOS SUDETIS YRA ORIGINALĖ FORMULĖ
IMPORTUOTŲ ŠAKNŲ, GRŪDŲ IR ZOLIŲ

Lietuviškos rūšies
BITTERS
70 STIPRUMO

Originalioji formulė yra
Louis Sievers
Pagaminta ir supilta
Jerome Company
CHICAGO, ILLINOIS

Artificially colored. Trade Mark Reg. Copyrighted.
Sold only in licensed liquor territories.

DISTRIBUTORS:

CASEY & EVANS, INC. **KUSPER-OLD FORT DEARBORN**
6343 So. Ashland Ave. CO., 3649 So. Racine Ave.
CHICAGO 36, ILL. CHICAGO 9, ILL.

OLD CASTLE DISTRIBUTORS, INC., 6005-7 W. Roosevelt Road **UNIVERSAL WINE & LIQUOR**
CICERO 50, ILL. CO., 4635 W. Madison Street
CHICAGO 44, ILL.

Lietuvių Statybos Bendrovė
STANDARD BUILDERS, INC.

ATLIEKA VISUS STATYBOS DARBUS BEI REMONTUS
GREITAI, GERAI IR SAŽININGAI.

Stato naujus namus pardavimui, priima ir užsakymus.

726 W. 18th St. Tel. CHesapeake 3-1535

UŽEIKITE KIEKVIENĄ ALGOS DIENĄ!

Tiktai tie tikrai laimi taupymo programoje, kurie reguliariai pas mus ateina ir pasideda sutaupas savo apdraustose sąskaitose. Jūs taip pat laimėsite atidarydami taupymo sąskaitą ir taupydami reguliariai. Pabandykite tai tuojau. 3 procentai mokami nuo mėnesio 1 dienos už tas sutaupas, kurios į naujas ar jau turimas sąskaitas įnešamos ligi mėnesio 10 dienos.

UNIVERSAL SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

1800 So. Halsted Street Chicago 8, Ill.
Telefonas: HAYmarket 1-2028

VALANDOS: Pirmadieniais, antradieniais ir penktadieniais nuo 9 ryto iki 4 val. vakaro. Ketvirtadieniais nuo 9 ryto iki 8 vakaro. Trečiadieniais uždaryta. Šeštad. nuo 9 val. ryto iki 3 val. po pietų.

NAUJAS VADOVĖLIS!

A. Rinkūno "Kregždutė" I dalis

Elementorius, skaitymai ir aplinkos pažinimas I-II skyriai.
Specialiai parašyta pritaikant lituanistinėms mokykloms Kanadoje ir Amerikoje. Kaina \$1.50 (kanadiškiais).
Užsakymus ir pinigus siųsti:
Spaudos Bendrovė
"ŽIBURIAI"
941 Dundas Street, W.,
Toronto, Ont., Canada

MIRROS

TIKRAI EUROPEIŠKĄ MOSTIS
Prasiskverbia iki gyvo kaulo. Nr. 2 — stipriems karščiams, labai gera slogoms, raumenų skausmams, reumtizmui ir kt. Nr. 1—gera sutinimams atleisti, suraižymams, ir kt.
Galima ją nupirkti bet kurioje lenkiškoje vaistinėje. Arba galite pasiųsti Money Orderį. Nr. 2 — \$1.50. Nr. 1—\$1.65. COD reikia pridėti 38c.

MIRROS MEDICINE CO.
2048 WEST DIVISION ST.
Chicago 22, Ill. BRunswick 8-6932

SVEIKS, KAIMYNE!

Mokam aukščiausias kainas už

SENUM LAIKRAŠČIUS,
SKUDURUS, METALĄ

UŽVAZIUOKIT

CHICAGO JUNK CO.
4555 West Grand Ave.
Tel. AL 2-8048

"Leiskit mums išspręst"
JŪSŲ ŠILDYMO PROBLEMAS!!

Kreipkitės lietuviškon firmon

HIGHLAND HEATING CO.

1754 WEST 79th STREET
Tel. ABERdeen 4-1200

AL G. KUMSKIS

Pakeitimai į:

ALYVOS - DUJŲ - ŠILDYTUVUS
STOKERIAI — NAUJI BOILERIAI

PILNAS ŠILDYMO SISTEMOS
IRENGIMAS NAUJUOSE NAMUOSE.

APSKAIČIAVIMAI NEMOKAMAI

Illinois Liet. Prekybos Rūmų Narys

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

visus mokesčius čia sumokėjus

100% apdrausta

DRABUŽIAI GYDUOLĖS
ir t. t.

Jūsų giminės gauna be jokių jiems išlaidų

CENTRAL PARCEL SERVICE, INC.
220 SO. STATE ST., CHICAGO
Tel. WAbash 2-9354
Atdara šeštadien. iki 1:30 popiet.

Skaitykite "N-nas"

(Tęsinys iš 8-to psl.)

parapijų atsikviesti jų tautiečiai, kartodavosi beveik kiekvieną sekmadienį, kol pagaliau lenkiškų pamaldų dalis buvo įvesta. Visi mokytojai kiekvieną dieną kalė į mūsų galvas, kad čia Lenkija ir todėl Dievas turi būti garbinamas lenkiškai. Ne, tokios mokyklos nebuvo galima pakęsti. Ir nors kasdien pačių pamokų metu ir įvairių ratelių bei organizacijų susirinkimuose buvo peršamas lenkiškumas, bet tokių prieštaraujančių faktų akyvaizdoje, tautinis sąmoningumas ne tik nedingo, bet dar stiprėjo. Tuo labiau, kad jis nuolatos gaudavo paspirties iš "anapus" ir iš Vilniaus.

Puikiai atsimenu, kokį didelį įspūdį many paliko iš Vilniaus atvažiuavęs į mūsų miestelį kooperatyvų instruktorius, kuris dažnai vyrų būry labai drąsiai pakalbėdavo prieš lenkų valdžią ir kuris apie kolonistus mėgdavo sakyti: "Pažiūrėsit, kaip vieną dieną šie skurdžiai strimagalviais bėgs atgal, iš kur atėjo". Kiekviena proga jis įrodinėdavo, kad reikia steigti lietuviškas pienines ir krautuves, kad reikia organizuotis, nes tik tokiu būdu galėsime išsilaikyti prieš lenkus. Instruktorius buvo labai mokytas ir kalbėdavo gražiau, negu kunigas per pamokslą. Bet svarbiausia, jis buvo drąsus ir tai labiausiai man patikdavo. Jis ginčydavosi ne tik su miestelio gyventojais, bet ir su policininkais, prieš kuriuos nieks balso nedrįsdavo pakelti.

Per vasarą, kurią jis praleido mūsų miestely, instruktorius suorganizavo ne tik kooperatyvą, bet įsteigė ir skaityklą, kurioje buvo galima gauti įvairiausių lietuviškų knygų. Per tą vasarą aš su juo susidraugavau ir galvojau, kad užaugęs niekuo daugiau nebūsiu, kaip tik tokiu instruktoriumi. Taip jis man patiko.

Nepaprastai stipriai paveikė mane ir jo knygos. Ypač viena, kurios viršely stovėjo užrašas: "Žemė plaukia į pietus". Tai buvo J. Žukausko novelės. Nors ir nelengva buvo po lenkiškos mokyklos atsidėti tokiai didelei knygai, bet su didžiausiu įdomumu aš ją perskaičiau iki galo. Ir juo toliau skaičiau, tuo labiau stebėjausi. Joje buvo aprašyti tie visi įvykiai, kurių liudininkas aš buvau nuo pat mažens. Viskas taip, kaip buvo pas mus, nors knygoje figūravo kiti vardai ir kiti pavadinimai. Joje buvo rašoma apie mus. Tai mūsų žemė plaukė į pietus, į kolonistų, kurie slinko iš Lenkijos, rankas, tai mūsų žmonės buvo kalinami ir persekiojami, tai mūsų kalba buvo draudžiama bažnyčiose, mokyklose ir įstaigose, tai mes buvome pasmerkti nutautinimui ir sunaikinimui. Pirmu kart aš visu rimtumu susimasčiau ties lietuviybės likimu. Toji knyga man paliko tokį neišdildomą įspūdį, kad visas penkerių lenkiškos mokyklos me-

(Tęsinys 10 psl.)

9—NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL.
—SATURDAY, OCTOBER 10, 1953

PADĖKITE MUMS ŠVĘSTI

DVIGUBAS METINES!

- **56 METAI JŪSŲ TARNYBOJE**
- **1 METAI NAUJUOSIUOSE RŪMUOSE**

Šias svarbias sukaktuves atžymėsime atatinkama celebracija, kuri tęsis tris dideles dienas:

ŠEŠTADIENĮ - - - - - SPALIO 10 D. (nuo 9 iki 4)

Visi taupytojai bus apdovanoti gražiomis ir praktiškoms dovanėlėmis. Tie, kurie metinių proga atsidarys taupymo sąskaitas, taip pat gaus dovanų.

GALIMA LAIMĖTI PINIGŲ

Per metinių celebraciją District Savings patalpose yra išstatytas nepaprastas plastikinis (permatomas) "keksas", kurio viduj yra daug pinigų. Kiekvienas svečias, nežiūrint ar jis yra District Savings narys ar ne, turi progos spėti kiek iš viso pinigų tame "kekse" yra. Tas asmuo, kurio spėjimas bus arčiausias aktualiai sumai, GAUS DOVANŲ VISUS "KEKSE" ESANČIUS PINIGUS!

**DISTRICT
SAVINGS**
and LOAN ASSOCIATION

3430 So. Halsted Street
Telefonas: CLiffside 4-0104

JOSEPH M. MOZERIS, Vedėjas

"NAUJIENOSE" GARSINTIS VISUOMET APSIMOKA

(Tęsinys iš 9 psl.)

tų autoritetas dingo be pėdsakų.

Tais pačiais metais aš baigiau vietos pradžios mokyklą ir rengiausi stoti į gimnaziją. Nors namuose buvo keliamos abejonės, ar nebūtų geriau pasirinkti lenkiškąją gimnaziją, nes tokiais atvejais valdžia skirdavo ekonominę paramą ir ateities perspекtyvos būdavo didesnės, bet aš pats užsispyriau, kad mokysiuos tik Vilniaus Vytauto Didžiojo Gimnazijoje. Mano pusę palaikė ir kooperatyvų instruktorius.

Prasidėjo naujas, daug įdomesnis ir daug platesnis gyvenimas. Praslinkus tam tikram laikui, instruktoriaus pranašystės ir mūsų visų troškimai išsipildė. Ir aš, ir mūsų kaimynai, ir instruktorius buvome liudininkai, kai lenkų kolonistai su miestelio valdžia bėgo, iš kur buvo atėję. Į bažnyčią vėl grįžo lietuviškos pamaldos.

—F. D. Zajančauskas

Geriausias televizijų pirkimas Chicagoje yra pas Jos. F. Budrik, Inc., 3241 So. Halsted Street. Pas Budriką jūs mokėsite mažiau už jūsų televizijos setą, be to dar gausite vienų metų aptarnavimo garantiją, elektronikos ekspertų.

500 televizijų setų parduodama šią savaitę, sutaupant 30% iki 48%!

12 col. TV setai numažinta iki \$68.00
16 col. TV setai numažinta iki \$78.00
17 col. TV setai numažinta iki \$88.00
20 col. TV setai numažinta iki \$98.00
21 col. TV setai numažinta iki \$129.00
24 col. TV setai numažinta iki \$198.00

Visų išymių išdirbysčių: RCA-Victor, Zenith, DuMont, Philco, General Electric, Magnavox, Admiral, Majestic ir kitų, parduodami lengvais išsimokėjimais—\$2.00 savaitė ir 2 metų išsimokėjimui. Veltui didelė vidaus antena. Veltui pristatymas ir įtaisymas.

Joseph F. Budrik, Inc., 3241 So. Halsted Street, yra didžiausia Baldų, Naminių Reikmenų ir Brangenybių Krautuvė pietinėje miesto dalyje. Rudens žemos kainos ant Elektrinių Šaldytuvų, 9 kubiškų pėdų, vertės \$299.00, už \$198.00. Kai kurie "floor samples" tikrai po \$98.00.

Perkant naują automatine skalbiamą mašiną jūs gausite veltui—visai veltui—elektrinį drabužių džiovintuvą, vertės \$139.00—veltui.

Nauji elektriniai pečiai tik po \$68.

JOS. F. BUDRIK, Inc.
3241 So. Halsted Street
Tel. CALUMET 5-7237
CHICAGO 8, ILL.

Atdara vakarais pirmadieniais ir ketvirtadieniais iki 9:30 P. M. Kitais vakarais iki 6 val. Sekmad. uždaryta. Lietuviška Radio Valanda leidžiama ketvirtadieniais iš WHFC 1450 kil. radio stoties nuo 6 iki 7 val. vakaro.

Vis didesnis naujai atvykusių tremtinių skaičius užsisako NAUJIENAS, nes įsitikinę, kad jos skelbia daugiausia žinių apie lietuvių tautos laisvės kovas ir gyvenimą Amerikoje.

10—NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL.
—SATURDAY, OCTOBER 10, 1953

(Tęsinys iš 3-čio pusl.)

tų Rytų Europos tautų likimą ir todėl autorius klaidina visuomenę, teigdamas, kad vokiečiai daugiausia nukentėjo. "Dar labiau keista, — rašo Weerth, — kad autorius Lenkijos ir Čekoslovakijos bolševizacijos priežastingumą aiškina vokiečių išvairymo iš Sudetų ir iš Lenkijai priskirtų sričių pasekmėmis".

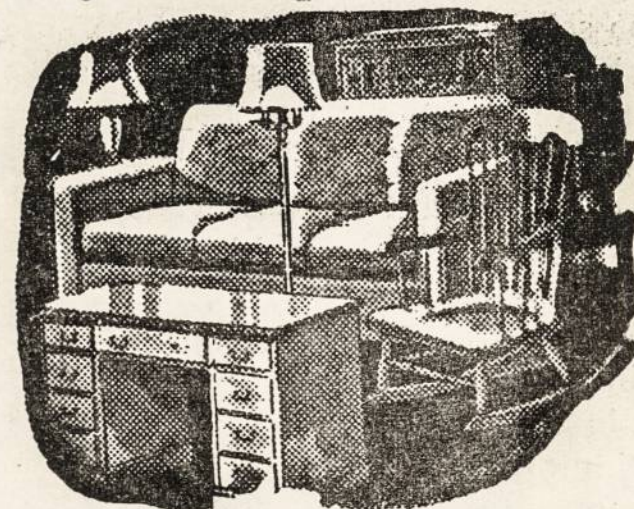
Savo kritikos straipsnį Hedde Weerth baigia žodžiais: "Negalima bus pasiekti susipratimo tarp mūsų ir mūsų rytinių kaimynų, kol nebus peržiūrėtas istorinis Vokietijos nusikalstamas Rytuose".

Lietuvių Krautuvė didelis pasirinkimas

Baldai, šaldytuvai, pečiai, skalbiamos mašinos, lovos, matrasai, kilimai, radijo, televizijos setai, baldai vaikučiams.

ZEMOS KAINOS
LENGVI IŠMOKĖJIMAI
TUOJAU PRISTATOMA

Baldai pagal užsakymą.

ROOSEVELT FURNITURE CO., INC.
2310 W. ROOSEVELT ROAD Tel.: SEeley 3-4711
Krautuvė atidaryta sekmadieniais nuo 11 iki 4:30.

-be GARSINKITĖS NAUJIENOSE

SEE IT NOW!

New 1953

CYCLAMATIC FRIGIDAIRE

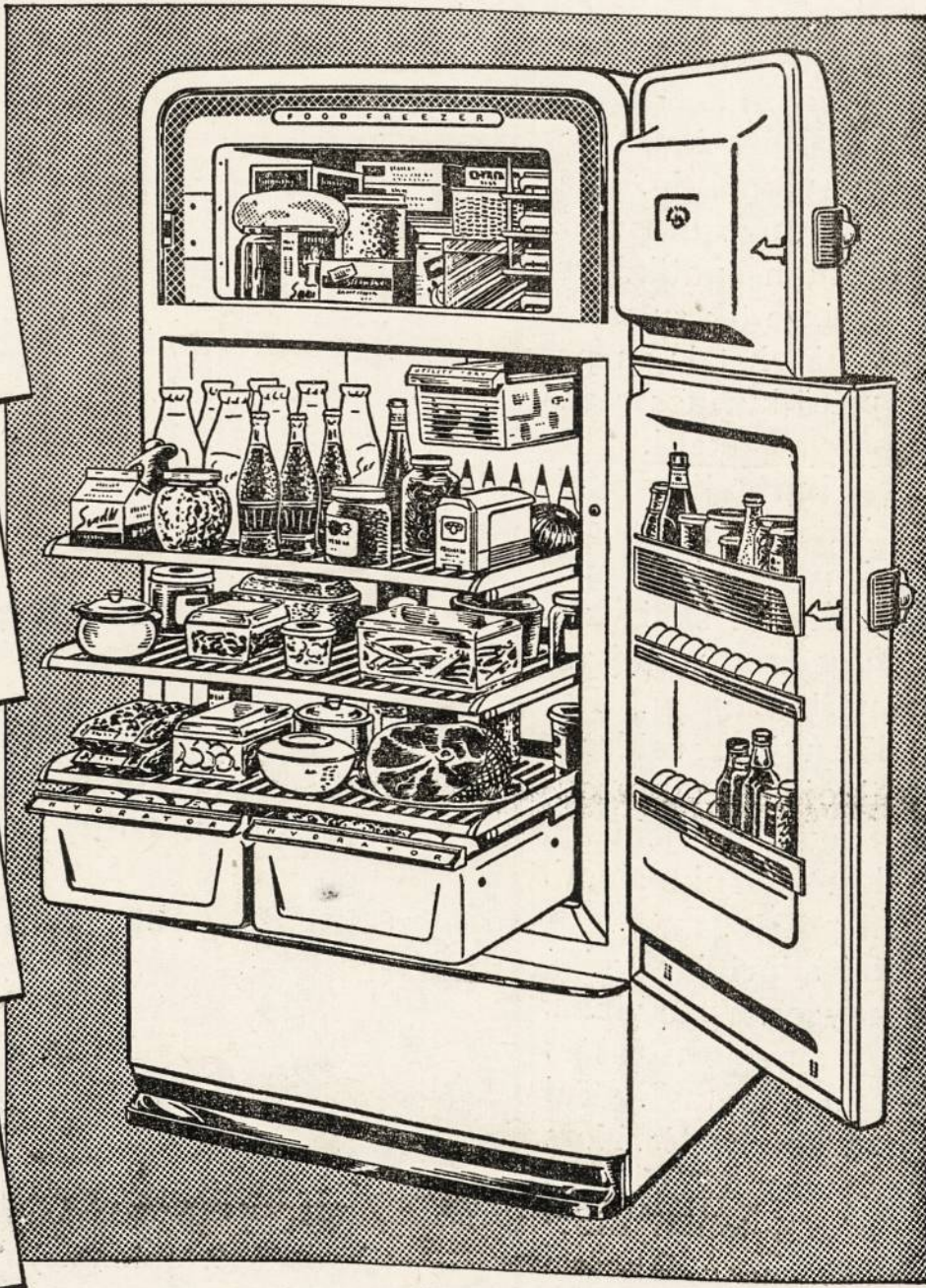
4 Big Features!

A true Food Freezer PLUS a big Refrigerator!
The Food Freezer is separate, sealed off from the refrigerator. Frozen foods stay store-fresh—never thaw out.

Exclusive Cyclamatic Heatless Defrosting!
Frost is banished like magic, without HEATERS, CLOCKS, TIMERS or BUTTONS! Pioneered and developed by Frigidaire.

Rust-proof Shelves Glide Out—All the Way!
ROLL-TO-YOU Shelves glide out full-length. Put all foods right at your finger tips!

Wonderful—New Butter Pre-Server
Another Frigidaire exclusive! Keeps butter at safe temperature... slices and serves it in easy-to-spread pats.

Plus All These Fine FRIGIDAIRE FEATURES

- Full-width Food Freezer holds over 73 lbs. frozen food
- Two big porcelain Hydrators hold nearly a bushel of fruits, vegetables
- Lifetime Porcelain Finish on interior
- Quickcube Ice Trays with Instant Tray and Cube Release
- Famous Meter-Miser mechanism with 5-Year Protection Plan
- Sliding Utility Tray for storing small packages
- Rust-proof aluminum Shelves

10.8 Cu. Ft. Imperial Model IS-108 shown.

Ask about all the other Cyclamatic, DeLuxe, Master and Standard Model Frigidaires.

EASY TERMS

TRAFICANTE BROS.

739 So. California Avenue
2301 West Taylor Street

Sacramento 2-0301
TAYlor 9-9100

OPEN MONDAY AND THURSDAY EVENINGS

Dantis už danti...

Visuomet biaurėjausi žmonėmis, kurie, siekdami kokio nors tikslo, nesiskaito su priemonėmis. Jie man primena plėšikus, kurie dėl centų smeigia į nugarą peilį.

Juo toliau gyvenu, tuo labiau įsitikinu, kad mūsų atkaklūs polemizatoriai, kurie nevensgia pabrėžti, kad kiekviename žingsny kovoja už tiesą, už dvasios primatą, už humaniškumo principus, už Dievo karalystės įsigalėjimą žemėje, kaip tik labiausiai tą tiesą, tą dvasią, tą Dievą ir tą humaniškumą sutrempia tada, kai jie pradeda kalbėti jų vardu.

Kai mūsų laikraščiuose įprastos plūdimosi polemikos liečia tik politinius ir partinius reikalus, norisi numoti į jas ranka: tegul barasi — kas gi liko daugiau aukštų postų netekusiems buvusiems aukštiesiems pareigūnams, kaip tik išlieti savo tulžį priešams ir bent spaudos puslapiuose pasijusti nugalėtojais. Tegul bent prieš mirtį jie pasidžiaugia šiuo paskutiniu triumpfu.

Bet nuotaika pakitėja, kai tą patį toną, tą patį žūtbūtinės pergalės troškimą pajunti ir mūsų intelektualų arba bent pretenduojančių į intelektualus straipsniuose, kai įsitikini, kad natūralus tiesos troškimas jiems yra tik priemonė, tik dangtis, tik kaukė, kurios šešėly galima daryti viską, kad tik priešas bent profaninės minios akyse būtų... sunaikintas.

Būdingas pavyzdys: "Literatūros Lankuose" pasirodė gana nepalanki rašytojo Al. Barono knygų recenzija. Straipsnis gana aštrus, bet išlaikytas objektyvumo normose ir pradedančiam rašytojui labai naudingas, žinant, kad ir daug nusimanančiam niekada nėra vėlu šio to dar pasimokyti. Jei po tokios recenzijos ir buvo galima laukti reakcijos, tai, visų pirma, ne iš pačio paliesto-

jo autoriaus (sunku kalbėti apie savo kūrybos gerąsias ypatybes), o jeigu ir iš pačio, tai tik tokiuose rėmuose, kokiais apsiribojo recenzantas. Bet vietoj to paliestasis autorius parašė labai pikta straipsnį į "Draugą" ir... sukritikavo "Literatūros Lankus". Atseit, nelieskit manęs, nes ir aš turiu liežuvį.

Kitas pavyzdys: "Naujienu" bendradarbis pateikė eilę gana abstrakčių ir nieko asmeniškai neliečiančių svarstymų apie individo ir kūrybos laisvę bei ape pažiūras į literatūrą. Netrukus "Drauge" pasirodė Dr. A. Baltinio ilgiausias straipsnis, kuriame "Naujienu" bendradarbis... kaltinamas ne tik šlykštybės vietoj grožio ir be tvarkės vietoj tvarkos statymu, bet ir atsakomybės neturėjimu nei prieš tautą, nei prieš sąžinę bei tautos išdavimu. Atseit, nedrįsk kitaip galvoti, negu aš, nes matai, kaip aš tave sutvarkysiu.

Trečias pavyzdys: "Naujienu" apžvalgininkas palietė naujai pasirodžiusius "Atspindžius" ir, atradęs juose eilę trūkumų, užklausc, kam jie skiriami. Vietoj priekaištų atremimo, paliestasis redaktorius... sukritikavo "Naujienu". Atseit, ir mes turime dantis.

Ar šitokia polemika galima ką nors išsiaiškinti ir prieiti tiesos, kurios turėtų ieškoti abi pusės. Ar jos šalininkai nepriemena vaiko, kuris nepajėgdamas savo reikalavimų įrodyti, ima rėkti?

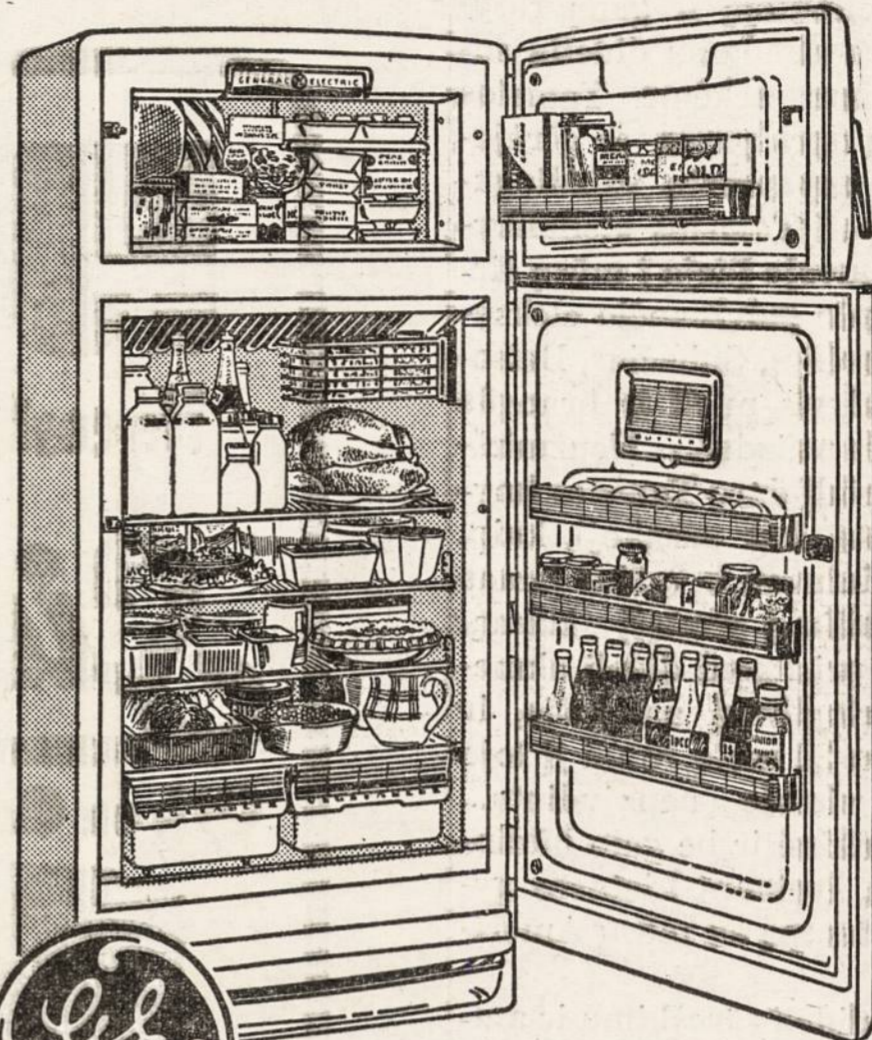
Aš nebandau čia įrodinėti, kad šiuo atveju "Naujienu" ar "Literatūros Lankai" būtų kokie nors tobulumo pavyzdžiai, kuriems negalima būtų padaryti priekaištų. Visi žmonių darbai yra su trūkumais. Bet aš noriu iškelti paprasčiausį sąžiningumo ir garbingumo trūkumą polemizatoriuose, kurie nesistengia priekaištų atremti ir puola oponentą bei jo rašinį išspausdinusį laikraštį nieko bendra su paliestu klaus-

(Tęsinys 12-me psl.)

SOTUS ALKANAM PADĖK

AID OVERSEAS, INC., 3133 S. Halsted St., Chicago 8, Ill. DA 6-3859
Bendrovė siunčia maisto siuntinius į Vokietiją ir kitus kraštus, išskyrus SSRS. Pristatymas trunka apie 17 d., nes siuntiniai siunčiami iš Europos sandėjų. Pilnas draudimas. Reikalaukit pilno siuntinių sąrašo.

IT'S TERRIFIC A REAL FREEZER PLUS REFRIGERATOR!

MODEL LH-11K-11 cu ft

REFRIGERATOR-FREEZER

WONDERFUL NEW FEATURES INCLUDING:

- Roto-Cold Refrigeration.** Cold air circulates in refrigerator section so that all parts of it are uniformly cold!
- No Defrosting.** Frost never builds up in the refrigerator section!
- Moist-Cold.** High humidity keeps foods extra-fresh... even without covering—yet refrigerator walls stay dry!
- Bigger, Roomier Than Ever.** Has 39% more storage space per square foot of floor space than older models!

So new and beautiful! So different! You'll be amazed!

LEO BERMAN HARDWARE AND APPLIANCES

1638 W. 63rd Street HEMlock 4-6800
(1 block West of Ashland on 63rd St.)

OPEN MONDAY AND THURSDAY EVENINGS.

GARSINKITES NAUJIENOSE

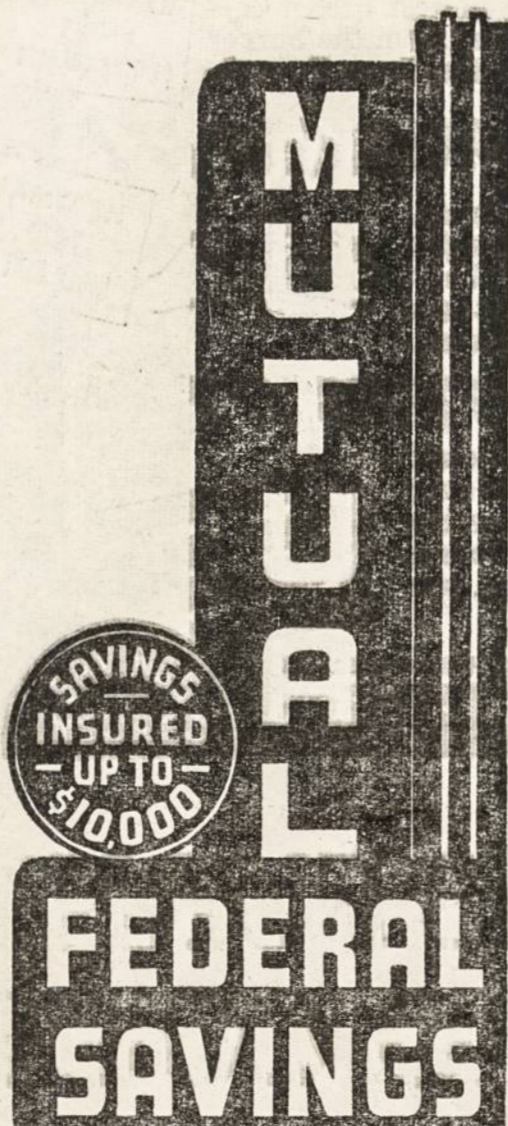
For
Finest
Selection
of
Men's
Formal
Wear
Come to

Hollywood

TUXEDO RENTAL

938 W. 63rd St. WA 5-1251

11—NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL.
—SATURDAY, OCTOBER 10, 1953

AND LOAN ASSOCIATION

MUTUAL FEDERAL SAVINGS

Rekordas...

- ★ Įsteigta Chicagoje 1905 metais.
- ★ Nuo 1905 metų ši bendrovė pergyveno karus, ekonomines depresijas, panikas ir krizes ir savo taupytojams išmokėjo kiekvietą sutaupytą dolerį
- ★ Aukštus dividendus išmokėjo visada be perstoijimo
- ★ Partrauksim jūsų pinigus iš kitur, jei atnešite savo banko knygutę.

Nelaukit—Pradėkit Taupyti Šiandien!

Istaigos valandos: Kasdien nuo 9-tos ryto iki 5 val. po pietų, Ketvirtadieniais nuo 9-tos valandos ryto iki 3 val vakaro, Trečiadieniais visai neatidsroma.

2202 W. Cermak Rd. • Chicago 8, Ill.
JOHN J. KAZANAUSKAS, Pres. • Tel. Virginia 7-7747

Kazanauskai apie p. D. Kuraitį

Union, N. J.
1953 m. rugsėjo 7 d.
Mr. & Mrs. D. Kuraitis
Chicago, Ill.
Malonus Tamsta:—

Mes jau senai pažįstame Tamstą kaip didžiausią iš lietuvių keliautoją ir gabų rašytoją. Mes visada su dideliu susidomėjimu sekėme Tamstos kelionių aprašymus ir gėrėjomės jų nepaprastu vaizdingumu. Ypač Tamstos atsilankymas Lietuvoje įliejo į mūsų širdis be galo gaivinančio elekšyro. Panevėžys, Subačius, Baisogala. Tai vis mieli ir brangūs jaunystės vaizdai... Neužmirštamą įspūdį daro Tamstos knygoje vieta, kur pasakoji, kaip, grįžęs Lietuvon ir važiuodamas automobiliu į gimtąjį kaimą, Tamsta prisimeni didelį akmenį, užsirioglinusį ant kelio, ir dabar po 20 metų randi jį toje pačioje vietoje nepajudintą... Tai klasikinė ir be galo būdinga vieta, lyginant Lietuvos gyvenimo tempą su mūsų Amerikos.

Mūsų dideliu troškimu ir ambicija buvo kur nors ir kada nors ssuitikti Tamstą asmeniškai. Ir štai mūsų džiaugsmui ta proga atėjo "Naujienų" gegužinėje. Iš tikrųjų mums buvo malonu Tamstą pažinti. Ypač malonu, kad Tamsta, pasiekęs ekonominio gerbūvio čiūkurą, neatsukai savo nugaros darbo ir vargo žmonėms, bet palikai ištikimas jų idealams... Bet maloniausia gal bus tai, kad Tamsta esi didelis Lietuvos patriotas ne giliais atsidūsėjimais, ne tuščiais žodžiais, ne beverčia užuojauta, bet stambiais ir dažnomis dolerių aukomis remias Lietuvos išlaisvinimo reikalą. Tai yra be galo gražu ir

GERAS MATYMAS

Chester Mocny, United Currency Exchange savininkas ir vedėjas, 1012 West 31st Street, sako: "Jeigu jūs norite gerų akinių, būtinai užėikite pas Dr. R. J. Berk, 3502 So. Halsted Street. Mano profesijoje geras matymas yra labai svarbus dalykas, o nuo to laiko, kaip Dr. Berk pritaikė man akinius, aš galiu dirbti visą dieną, nenuvargindamas akių, be jokio akių įtempimo!"

Jūs taip pat galite išsivaduoti nuo akių įtempimo ir galvos skaudėjimo. Užėikite pas Dr. R. J. Berk dar šiandien! (Sk.).

12—NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL.
—SATURDAY, OCTOBER 10, 1953

garbinga. Ir už tai mes Tamstai su didžiausia pagarba žemai lenkiame savo galvas... Lai gyvuoja Kuraičiai Chicagoje!

Dėkavodami Tamstai už suteiktą mums brangią dovaną (atsiminimų knygą su Tamstos parašu), liekame linkėdami Tamstai su poniam kodaugiausia laimės ir sėkmės.

Adelė ir Petras Kazanauskai

(Tęsinys iš 11-to psl.)

simu neturinčioje plotmėje. Ar žmonėmis, kurie vartoja tokius metodus, galima pasitikėti? Ar galima į jų darbus ir į jų kūrybą žiūrėti nuoširdžiai, jeigu jie nori būti ne ieškotojais, bet laimėtojais, jeigu jie žengdami vos pirmuosius žingsnius, jau dėvi kaukes? —Z. Zailskis

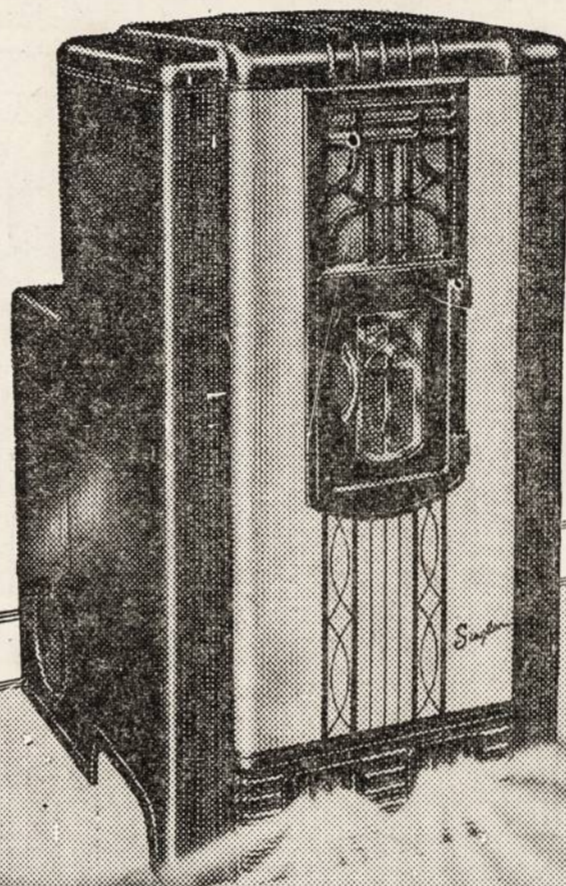
Ivairių firmų geriausios kokybės
Televizijos ir Radijo
Aparatai
DIDELĖ NUOLAIDA
GARANTUOTA, ISSIMOKĖJIMAI

DAINA
TELEVISION
sales-service
3130 S. Halsted — DA 6-6887

FURNACE HEAT

No costly pipes or registers to install or clean!

Siegler
PATENTED AUTOMATIC
OIL OR GAS HEATERS

Tropical Floor Heat

GETS TO THE BOTTOM OF THE COLD FLOOR PROBLEM

This 'Two-in-one Heatmaker' DOES IT!

Siegler captures the *Top-o'-the-Flame* heat that's 4 Times Hotter than *Side-o'-the-Flame* heat, doesn't waste it up the flue as ordinary heaters do. This extra, patented, inner heater is built right into the heart of the hottest fire. It captures the 4 Times Hotter Heat from the burner flame and pours it out over the floors throughout your home.

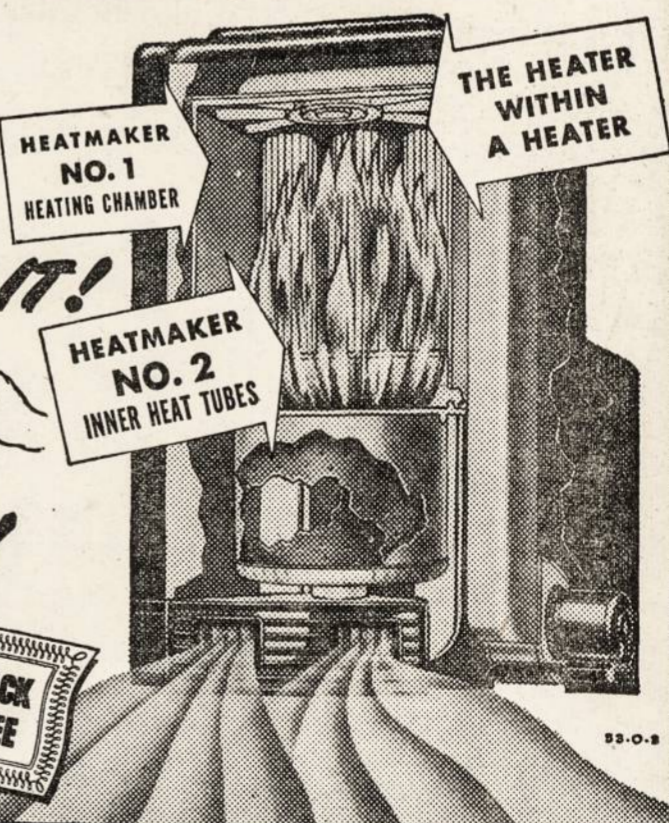
This 'Match-Test' PROVES IT!

Your dealer will demonstrate. You'll see and feel how Siegler captures the 4 Times Hotter *Top-o'-the-Flame* heat and forces it over your floors throughout your home.

This GUARANTEES IT!

"If your Siegler Oil Heater doesn't deliver more and hotter heat over the floors than ANY comparable size heater on the market today, regardless of make or price, you get your money back!"

SEE YOUR NEAREST DEALER OR WRITE SIEGLER, CENTRALIA, ILL.

A FURNACE JOB OF HEATING FOR THE PRICE OF A HEATER!

ILLINOIS FURNITURE & RADIO COMPANY

1570 N. Milwaukee Ave.

Humboldt 9-1600